

> Retouradres Postbus 315 3500 AH Utrecht

Aan de examensecretaris en de vaksectie geschiedenis havo en vwo

Bureau CvE

Muntstraat 7
3512 ET Utrecht
Postbus 315
3500 AH Utrecht
Nederland
www.cve.nl

T 030 2840 700
info@cve.nl

Onze referentie

CvE-11.02043

Bijlagen

1 - brief van OCW aan het CvE

Datum 6 september 2011

Betreft Informatie over het examen geschiedenis havo en vwo in de komende jaren

Geachte dames en heren,

Er komt een ander centraal examen geschiedenis havo en vwo.

Het examenprogramma geschiedenis verandert niet. De tijdelijke afwijking gaat wel verdwijnen, maar eerst komt er een nieuwe syllabus. Hieronder vindt u antwoorden op het hoe, waarom en wanneer van de veranderingen.

Inleiding

Het examenprogramma geschiedenis havo en vwo op basis van het rapport van de Commissie Historische en Maatschappelijke Vorming (de 'commissie de Rooy') is in de vierde klas havo en vwo in 2007 ingevoerd. Vrijwel alle scholen havo en vwo sluiten Domein B, Oriëntatiekennis (de tien tijdvakken) sindsdien af in het schoolexamen. Zij volgen daarmee het examenprogramma "met een tijdelijke afwijking", terwijl een klein aantal pilotscholen dit domein in een centraal (pilot)examen afsluit.

Nu de pilotfase voorbij is, zal de tijdelijke afwijking verdwijnen, hetgeen betekent dat domein B met de tien tijdvakken onderwerp wordt van het Centraal Examen voor alle scholen havo en vwo per 2015.

Op dit moment mag elke leerling bij de kenmerkende aspecten de eigen gevonden voorbeelden leren (citaat examenprogramma: "De kandidaat kan voor elk van de tien tijdvakken die genoemd zijn in eindterm 2:

- de kenmerkende aspecten voor ieder tijdvak noemen;
- bij elk kenmerkend aspect van een tijdvak een passend voorbeeld geven van een gebeurtenis, ontwikkeling, verschijnsel of handeling dan wel gedachtegang van een persoon en dit voorbeeld gebruiken om het betreffende aspect te verduidelijken").

Uit de pilot is gebleken dat het voor het Centraal Examen nodig is dat er meer duidelijkheid komt over de geleerde voorbeelden bij de kenmerkende aspecten. Daarom werkt het College voor Examen aan een nieuwe syllabus.

Functie van de syllabus

De functie van een syllabus bestaat er in om een vakdocent in staat te stellen zich een goed beeld te vormen van wat in het centraal examen wel en niet gevraagd kan worden. Een syllabus geeft daarmee vakdocenten houvast als zij hun leerlingen voorbereiden op het centraal examen. Maar een syllabus is uiteraard ook geen volledig gesloten en afgebakende beschrijving van alles wat op een examen zou kunnen voorkomen. Uit de evaluatie is gebleken dat de werkversie syllabus voor pilotscholen niet voldoende houvast heeft geboden. Op verzoek van OCW zal het CvE een syllabuscommissie de opdracht geven een syllabus te maken ter vervanging van de werkversie syllabus geschiedenis havo en vwo met het oog op het CE 2015 voor alle scholen havo en vwo (zie bijlage).

In de nieuwe syllabus voor het Centraal Examen zullen voor een aantal kenmerkende aspecten de voorbeelden van een gebeurtenis, ontwikkeling, etc. niet overgelaten worden aan de individuele leerling, maar landelijk worden aangewezen. Deze voorbeelden worden gezocht in samenhangende contexten. Zij worden zodoende meer aan elkaar gekoppeld, waardoor de door veel docenten ervaren versnippering van kennis wordt verminderd.

De syllabus zal – naar het zich laat aanzien - voorjaar 2012 in concept gereed zijn en kan op grond van de ervaringen van toetsmakers, pilotscholen en de vaksectie van het CvE op onderdelen nog worden bijgesteld voordat deze definitief wordt vastgesteld.

Toekomstige examens

Het centraal examen geschiedenis zal in de toekomst nog wel lijken op de pilotexamens van de afgelopen jaren, want bij alle kenmerkende aspecten wordt uitgegaan van globale kennis, maar met dit verschil dat bij een deel van de kenmerkende aspecten bij alle kandidaten meer concrete en dezelfde kennis verondersteld wordt, waardoor met meer diepgang getoetst kan worden.

' Oude' pilotscholen

In de overbrugging naar 2015 zullen er in 2012, 2013 en 2014 nog steeds pilotexamens gemaakt worden voor de 'oude' pilotscholen. Vanaf 2013 (havo) en 2014 (havo en vwo) gaan deze examens al in de richting van de examens havo en vwo die in 2015 geheel op basis van de nieuwe syllabus worden afgenomen. Wanneer de pilotscholen deze ontwikkeling liever afwachten tot 2015 kunnen zij zich voor het CE in 2013 en 2014 uiteraard ook weer inschrijven voor de examens met de tijdelijke afwijking met twee nader uitgewerkte onderwerpen op basis van Domein C.

Nieuwe deelnemers aan de pilot

Het wordt voor maximaal 20 scholen mogelijk gemaakt om zich in 2014 te voegen bij de 'oude' pilotscholen. Voor havo kunnen 'nieuwe' pilotscholen daar tijdig hun PTA voor de schooljaren vanaf 2012-2013 (4^e klas) op afstemmen; voor vwo zal het PTA 2011-2012 (4^e klas) hiertoe wellicht gewijzigd moeten worden. Deze scholen zullen door het CvE geselecteerd worden. In het traject voor selectie, voorlichting en communicatie met deze groep scholen kan door CvE en Cito ervaring opgedaan worden ten behoeve van de invoering van het nieuwe CE geschiedenis in 2015 voor alle scholen h/v. Nieuws over aanmelding en selectie van deze scholen zal in oktober verschijnen op CvE.nl.

Alle scholen havo en vwo

T.a.v. de nieuwe syllabus en de 'voorbeeldexamens 2014' ontvangen alle scholen tijdig informatie via de website van het CvE en via andere communicatiekanalen. De tijdelijke afwijking in het examenprogramma geschiedenis zal dus in de vierde klas vwo in 2012-2013 verdwijnen en een jaar later in de vierde klas havo.

Voor 2013 en 2014 zullen de onderwerpen '*Republiek in een tijd van vorsten*' en '*De Verenigde Staten en hun federale overheid 1865 – 1965*' onderwerp zijn voor het centraal examen voor de scholen die geen deel uitmaken van de pilot. De syllabi voor deze jaren zijn te vinden op cve.nl en na vaststelling op Examenblad.nl.

Het eerste CE voor alle scholen voor havo en vwo op basis van de nieuwe syllabus wordt dus in 2015 afgenomen. Er zal geen sprake zijn van bezemexamens. Per examenjaar en schoolniveau zijn er in de komende jaren nooit meer dan twee typen examens geschiedenis. In 2014 zal het aantal deelnemende scholen voor de pilot kunnen toenemen met maximaal 20 scholen.

Overzicht van de centrale examens van 2012 t/m 2015 havo en vwo en onderliggende examenprogramma's/syllabi.

	2012	2013	2014	2015
Examenprogramma met afwijking havo → 2 onderwerpen (domein C + A) Regulier	Zie syllabus op Examenblad.nl (met thema's 'Vietnam' en 'Republiek')	Zie syllabus cve.nl (met thema's 'Republiek' en 'VS')	Zie syllabus als in 2013 (met thema's 'Republiek' en 'VS')	X
Examenprogramma met afwijking vwo → 2 onderwerpen → (domein C + A) Regulier	Zie syllabus op Examenblad.nl (met thema's 'Vietnam' en 'Republiek')	Zie syllabus cve.nl (met thema's 'Republiek' en 'VS')	Zie syllabus als in 2013 (met thema's 'Republiek' en 'VS')	X
Examenprogramma zonder afwijking Pilot havo → domein B + A	Zie werkversie syllabus op cve.nl	Met deels gewijzigde syllabus op cve.nl ('oude' pilotscholen)	Concept-syllabus 2015 (aantal pilotscholen uitgebreid)	Regulier met nieuwe syllabus.
Examenprogramma zonder afwijking Pilot vwo → domein B + A	Zie werkversie syllabus op cve.nl	Met deels gewijzigde syllabus op cve.nl ('oude' pilotscholen)	Concept-syllabus 2015 (aantal pilotscholen uitgebreid)	Regulier met nieuwe syllabus.

Bureau CvE

Als u naar aanleiding van deze brief vragen of opmerkingen hebt, kunt u die richten aan Margriet Hielkema, tel. 030-2840700 of e-mail m.hielkema@cve.nl

Datum
6 september 2011

Onze referentie
CvE-11.02043

Met vriendelijke groet,

Drs. M.E. Hielkema
Clustermanager maatschappijgerichte vakken havo en vwo